

Kaj je doping??

Doping v pomeni uporabo substanc ali drugih razpoložljivih metod, ki umetno povečujejo zmogljivost pri športnih dogodkih ali času pripravljanja nanj , na načinki krši športno etiko in škoduje športnikovemu psihičnemu zdravju.

Prepovedane substance:

Anabolični agensi (anabolični androgeni steroidi, drugi anabolični agensi.)

Hormoni in hormonom podobne substance.

Beta-2 agonisti

Agensi z anti-estrogensko aktivnostjo

Diuretiki in ostali maskirni agensi

Poživila

Narkotiki

Kanabidoidi

Glukokortikosteroidi

Alkohol

Beta blokatorji

Prepovedane tehnike, metode in postopki:

Povečevanje prenosa kisika

Kemijska in fizična manipulacija

Genski doping

Za listo prepovedanih substanc in metod velja

Skupine substanc S6 (poživila), S7 (narkotiki) S8 (kanabidoidi) in S9 (glukokortikosteroidi) so prepovedana na tekmovanjih.

S1. Anabolični agensi1. anabolični androgeni steroidi (AAS) sorazdeljeni na eksogene AAS, se pravi pripravke, ki naravno niso prisotni v telesu, saj jih telo ni zmožno sintetizirati samo in so obvezno vneseni v telo. V to skupino prištevamo npr: 1-bolandiol, hidroksitestosteron, nandrolon. Druga podskupina AAS so endogeni AAS, ki so naravnega izvora in jih najdemo v poznanih količinah v telesu, saj jih telo proizvaja samo, če pa se jih po različnih poteh vnaša v telo, se njihova količina in učinki močno povečajo. V to skupino sodijo npr: androstendiol, dihidrotestosteron, testosteron in njegovi izomeri ter metaboliti.

Anabolični agensi AAS – stranski učinki – srčna disfunkcija, vnetje srčne mišice, visok krvni tlak, koronarna ateroskleroza, aritmija srca.

Vpliv na psiho uporabnika – nenadni izbruhi jeze, občutek neskončne moči, motivacija za trening, depresija in psihose, agresivno vedenje.

Hormoni in hormonom podobne snovi : So naravne substance, ki s svojim delovanjem regulirajo fiziološko izločanje drugih hormonov iz nekaterih žlez in tkiv v telesu (rastni hormonsomatotropin (Human growth factor-hGH), inzulinu podobni rastni dejavniki (IGF-1),

mehano rastni dejavniki (MGF), gonadotropini (Hipofizni in sintetični gonadotropini-LH, Humani horionski gonadotropin-hCG), so prepovedani samo pri moških, inzulin, kortikotropini-ACTH), eritropoetin-EPO (rhEPO).

Stranski učinki hormonov

Akutne : okužba, zadrževanje vode v telesu, glavobol, bolečine v mišicah in sklepih, povišan nivo glukoze v krvi, utrujenost, šibkost mišic.

Kronični : akromegalija, diabetes melitus, srčna aritmija, pojav različnih tumorjev

Diuretiki in ostali maskirni agensi : Diuretiki so učinkovine, ki povečujejo tvorbo seča, tako da delujejo na ledvične tubule, kjer nastaja urin. (acetazolamid, etakrinska kislina, furosemid). Športniki jih uporabljajo za zmanjševanje telesne mase, za izsušitev, kjer se doseže boljša vidnost mišic ter za zniževanje koncentracije učinkovin dopinga.

Stranski učinki diuretikov : Dehidracija, slabost, zaspanost, utrujenost, povečana zmožnost za trobozo.

Poživila : Delujejo stimulirajoče na centralni živčni sistem (adrenalin, amfetamin, kokain, efedrin, kofein, strihnin). Športniki ga uporabljajo za doseganje podobnih učinkov, kot jih povzroča adrenalin: povečana sposobnost koncentracije, nespečnost in budnost ter zmanjšana občutljivost na bolečino.

Narkotiki so substance, ki delujejo na centralni živčni sistem tako, da zmanjšujejo občutek bolečine(heroin, metadon, morfin).

Kanabidoidi Športniki jih uporabljajo za sprostitvev pred tekmovanji (hašiš, marihuana, skunk,hašišovo olje..).

V nekatirih športih so prepovedani tudi : Alkohol (aeronavtika, karate, lokostrelstvo, biljard, avtomobilizem in motociklizem)

Beta blokatorji : So zdravila, ki jih športniki zlorablajo za zmanjševanje tresenja rok, upočasnitev bitja srca in za umiritev (gimnastika, jadranje, rokoborba, smučarski skoki, kegljanje, športi s streljanjem, biljard, avtomobilizem in motociklizem.)

Krvni doping : povečan hematogrit in hemoglobin, krvni strdki, anafloktični šok, zavstavitev dihanja, srbečica, okužbe.

Kako dokažemo in ovrednotimo uporabo dopinga ?

Napovedane in nenapovedane kontrole dopinga v profesionalnem športu...kaj pa rekreativni šport? Spremljanje distribucije in prodaje substanc iz liste Znanstvene študije (verodostojne) z anonimnimi vprašalniki; v Sloveniji še ni bilo opravljene pomembnejše študije Zdravstveni problemi športnikov, kjer se prepozna stranske učinke dopinga Skesani športniki Negativne reakcije nekaterih športnikov ob omenjanju dopinga Pogovori med športniki ob različnih situacijah (moško bahanje, zabave, pijača po treningu, na samem mestu treniranja)

Razlogi za zlorabo substanc v rekreativnem športu : povečanje moči, gradnja mišične mase, hitrejša regeneracija, intenzivni treningi, izguba maščobe.